

УДК 811.161.2'42:070(=161.2:4/9)

ТЕЛЕЖКІНА Олеся – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та славистики, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, вул. Максима Кривоноса, 2, Тернопіль, 46027, Україна (olesia.tele@gmail.com)

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2953-7368>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2026.65.15>

Бібліографічний опис статті: Тележкіна, О. (2026). Вербальні маркери національної ідентичності в пресі української діаспори. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 65, 133–140, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2026.65.15>

ВЕРБАЛЬНІ МАРКЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В ПРЕСІ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ

Анотація. У пропонованій статті авторка розглядає мовні маркери національної ідентичності українців у періодичних виданнях діаспори. Актуальність порушеної проблеми зумовлена необхідністю удокладненого розгляду вербальних маркерів національної ідентичності як цілісної системи лінгвальних одиниць, оскільки вони не ставали окремим предметом наукового висвітлення в лінгвістичній літературі. Дослідження вербальних маркерів як засобів трансляції національних цінностей у діаспорному дискурсі уможливило глибше розуміння механізмів збереження української тожсамості в іншомовному просторі.

Дослідниця ставить за мету виявити і схарактеризувати вербальні маркери національної ідентичності в текстах української діаспорної преси. Для досягнення мети застосовано такі методи: суцільного вибирання, дистрибутивного аналізу, зіставного.

За результатами здійсненого аналізу авторка доходить висновку про те, що найважливішим маркером національної ідентичності в періодичних виданнях української діаспори є українська мова. Спостереження підтверджують, що в обстежених текстах репрезентовані вербальні виразники тожсамості різного характеру: представлені номінативні, лексико-семантичні й символіко-текстові маркери національної ідентичності українців. Номінативні маркери здебільшого репрезентовані гемеронімами, топонімами, антропонімами. Лексико-семантичні актуалізатори оприявлені лексемами на позначенні реалій, домінантними концептами, що транслують неперервність національно-визвольної боротьби, і сталими сполюками. Символіко-текстові виразники тожсамості втілені прецедентними текстами. Вербальні маркери національної ідентичності, зреалізовані в аналізованих текстах, набувають священного значення для представників української спільноти і перетворюються на своєрідний код, який забезпечує організацію особливого мовного середовища (парольна функція), плекання спільної системи національних цінностей (функція ціннісної орієнтації) і послідовне втілення історичних традицій (збереження неперервності національної історії).

Ключові слова: українська мова, національна ідентичність, мовне середовище, вербальний маркер, діаспора.

TIELIEZHINA Olesia – Doctor of Philological Sciences, Professor; Professor at the Department of Ukrainian Language and Slavic Studies, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, 2, Maksym Kryvonis str., Ternopil, 46027, Ukraine (olesia.tele@gmail.com)

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2953-7368>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2026.65.15>

© ТЕЛЕЖКІНА Олеся, 2026

Стаття поширюється
на умовах ліцензії
відкритого доступу (CC BY 4.0)

To cite this article: Tieliezhkina, O. (2026). Verbalni markery natsionalnoi identychnosti v presi ukrainskoi diaspory [Verbal Markers of National Identity in the Ukrainian Diaspora Press]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya «Filolohiia» – Problems of the Humanities. «Philology» Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 65, 133–140, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2026.65.15> [in Ukrainian].

VERBAL MARKERS OF NATIONAL IDENTITY IN THE UKRAINIAN DIASPORA PRESS

Summary. *The article examines linguistic markers of national identity in Ukrainian diaspora periodicals. The relevance of the study lies in the need for a comprehensive analysis of verbal markers of national identity as an integral system of linguistic units, as this issue has not yet been addressed as a distinct subject in linguistic research. The investigation of verbal markers as a means of transmitting national values in diaspora discourse contributes to a deeper understanding of the mechanisms of preserving Ukrainian identity within a foreign-language environment.*

The aim of the study is to identify and characterize verbal markers of national identity in the texts of the Ukrainian diaspora press. To achieve this aim, the following methods were employed: continuous sampling, distributive analysis, and comparative analysis.

The findings demonstrate that the Ukrainian language itself functions as the primary marker of national identity in diaspora periodicals. The analyzed texts reveal various types of verbal expressions of identity, including nominative, lexical-semantic, and symbolic-textual markers. Nominative markers are predominantly represented by toponyms, anthroponyms, and anthroponyms. Lexical-semantic markers are realized through lexemes denoting culturally specific realities, dominant national concepts reflecting the continuity of the national liberation struggle, and fixed expressions. Symbolic-textual markers are embodied in precedent texts. In the analyzed materials, verbal markers of national identity acquire a sacralized meaning for members of the Ukrainian community and function as a specific cultural code. They contribute to the formation of a distinct linguistic environment (password function), the cultivation of a shared system of national values (value-oriented function), and the preservation of historical continuity.

Key words: *Ukrainian language, national identity, linguistic environment, verbal marker, diaspora.*

Постановка проблеми. Проблема національного самовизначення і збереження національної ідентичності для українців завжди була нагальною. Особливої гостроти вона набувала поза межами української землі – на чужині. Осередками, що об'єднували українців у вигнанні й уможлилювали маніфестацію національної належності, були періодичні видання. Преса української діаспори в усіх куточках світу, відіграючи роль інтегратора національної спільноти, створювала специфічний інформаційний простір й особливе мовне середовище. Важливим є вивчення засобів, за допомогою яких відбувалося і відбувається конструювання цього мовно-комунікативного обшару, зокрема лінгвальних актуалізаторів тожсамості українців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання мовної організації діаспорної періодики неодноразово ставало предметом наукових дискусій. Зокрема, до розгляду діаспорної

преси як засобу плекання й збереження національної тожності українців зверталися Л. Біловус (Біловус, 2019) та В. Губарець (Губарець, 2006). Проблему репрезентації української мови з-поміж представників діаспори різних поколінь у поліетнічному середовищі досліджували Л. Козачевська (Козачевська, 2013), С. Романюк (Романюк, 2013), О. Сидоренко (Сидоренко, 2009). О. Тараненко висвітлював специфіку впливу мови української діаспори в західному світі на мовну ситуацію в Україні (Тараненко, 2013). Ю. Краснікова аналізувала особливості відтворення чинних правописних норм у мові періодичних видань української діаспори США (Краснікова, 2024), а А. Погорелова розглядала цю проблему на матеріалі української преси в Канаді (Погорелова, [http](http://)). Однак, попри значну кількість розвідок, недостатньо розкритим залишається питання представленості вербальних актуалізаторів українства як нації в періодиці діаспори.

З огляду на те, що мовні маркери національної ідентичності українців у діаспорній пресі не ставали окремим предметом наукового висвітлення в лінгвістичній літературі і враховуючи важливість дослідження цього питання, вважаємо за доцільне розглянути його у пропонованій статті. **Актуальність** окресленого питання зумовлена необхідністю удокладненого розгляду вербальних маркерів національної ідентичності як цілісної системи лінгвальних одиниць. Дослідження вербальних маркерів як засобів трансляції національних цінностей у діаспорному дискурсі уможливорює глибше розуміння механізмів збереження української тожсамості в іншомовному середовищі.

Мета статті – виявити і схарактеризувати вербальні маркери національної ідентичності в текстах української діаспорної преси. Для досягнення окресленої мети необхідно розв'язати такі **завдання**: 1) виокремити масив мовних одиниць, що функціонують як виразники тожності українців; 2) з'ясувати їхню роль як засобу збереження етнокультурної самобутності і створення особливого мовного середовища.

Визначені мета і завдання передбачають застосування методу суцільного вибирання (для добору мовних одиниць), дистрибутивного аналізу (виокремлення актуалізаторів у контексті), зіставного (для виявлення визначальних рис аналізованих одиниць).

Джерельну базу дослідження становлять тексти, опубліковані в таких газетних виданнях української діаспори: «Вільна думка» (Австралія), «Вісті» (Бельгія), «Гомін України» (Канада), «Громада» (США), «Наше слово» (Польща), «Промінь» (Австрія), «Сурма» (Німеччина), «Свобода» (США), «Українські Листи з Далекого Сходу» (Китай) (Газети, <http://>; Чекалюк, <http://>).

Виклад матеріалу. У науковій літературі поняття національної ідентичності сутнісно окреслюють як «ототожнення себе з національною спільнотою на основі стійкого емоційного зв'язку, що виникає внаслідок сформованої системи уявлень про традиції, культуру, мову, політику, а також прийняття групових норм і цінностей» (Стегній, 2020, <http://>). Засобами конструювання тожсамості виступають і мовні одиниці, які мають різну

смыслову вагу в її вираженні. З-поміж таких лінгвальних одиниць виділяються ті, що найбільш увиразнено транслюють зв'язок зі спільнотою. Ці одиниці визначаємо як маркери національної ідентичності. Зважаючи на можливість різноназивання, у роботі як синонімічні і рівнозначні вживаємо терміни ідентичність, тожсамість і тожність, а також маркер, виразник і актуалізатор.

Результати аналізу текстового наповнення газетних видань української діаспори уможливлюють виокремлення найпотужнішого маркера, що зберігає історичну пам'ять нації, її систему цінностей і неповторний спосіб сприйняття світу, – української мови. Усі видання, навіть якщо в них публікували матеріали двома мовами (приміром, українською й англійською як у газетах «Громада» (США) чи «Вільна думка» (Австралія)), засвідчували тяглість національної мовної традиції і вірність мові своєї нації.

Спостереження підтверджують, що в газетах української діаспори, які функціювали в різних країнах світу і в різний час, репрезентовані вербальні виразники тожсамості різного характеру.

Активно представлені номінативні маркери. У цьому контексті передусім виокремимо гемероніми. Так, зареєстровані назви газет, утворені з використанням хороніма *Україна* як у початковому вияві: «Гомін України» (Канада), «Сучасна Україна» (Німеччина), «Самостійна Україна» (США), «Трибуна України» (Польща), так і в похідних, переважно репрезентованих прикметником *український*, поєднаним із різними іменниками, що відтворюють основний задум організації періодичного видання, як-от: об'єднання національної спільноти («Українська родина» (Канада), «Українська громада» (США)), заява про спільноту і транслювання інформації про неї («Український голос» (Канада), «Українська трибуна» (Німеччина; Польща), «Українські вісті» (Канада; Німеччина), «Український вісник» (Румунія), «Українські щоденні вісті» (США), «Українське слово» (Франція; Німеччина; США), «Українська думка» (Велика Британія), «Український тиждень» (Чехія), «Українська дійсність» (Німеччина)) та ін. Окрім того, поширені назви, компонентом яких є інші топоніми, наприклад: «Кар-

патська Русь» (США), «Холмська земля», «Холмський вісник» (обидві – Польща), що виступають актуалізаторами просторового окреслення, важливого для етнічної групи.

Трапляються ситуації географічної афіліації, що розгортаються за двома схемами:

– етнонім від іменника *Україна* + хоронім, що окреслює землю, яка прийняла українців: «*Українець в Австралії*», «*Канадійський українець*» (Канада);

– відтопонімний прикметник + топонім, що позначає чужину: «*Українська газета в Італії*», «*Українські листи з Далекого Сходу*» (Китай), «*Український Клівленд*» (США).

Приклади такого географічного синтезу вказують на збереження української ідентичності й засвідчують лояльність до нової країни.

У гемеронімах також спостерігаємо вияв символіко-історичного маркування, де представлені або ключові концепти української історії та державності: «*Народна воля*», «*Свобода*», «*Правда і воля*», «*Громада*» (США), «*Меч і воля*» (Німеччина), або похідні від них: «*Вільна думка*» (Австралія), «*Вільне слово*» (Канада), або історичні ремінісценції, в основу яких закладений прецедентний феномен: «*Сурма*» (Німеччина), «*Січ*», «*Січові вісті*», «*Гайдамаки*», «*Націоналіст*» (США). Такі назви періодичних видань виступають виразниками тяглості поколінь українців.

Назви деяких діаспорних видань функціують як маркери місії та чину, наприклад: «*Новий шлях*», «*Нова громада*», «*Наша мета*» (Канада), «*Шлях перемоги*», «*Наші позиції*» (Німеччина), «*Наш шлях*» (США), «*Наш клич*», «*Наше слово*» (Польща). Такі гемероніми найчастіше містять компоненти, які виражають динамічність (*шлях*, *позиція*, *клич*), якісне окреслення прагнень (*новий*) або актуалізацію належності (*наш* – *наша* – *наше* – *наші*), що уможлиблює декларування активної позиції громади й акцентуацію її намірів згуртуватися далеко від рідної землі.

Окрім гемеронімів, з-поміж номінативних маркерів спостережені такі одиниці, що сприяють утвердженню тожсамості українців:

– топоніми: «*Кров не засихає.¹ Тепло її все теплим буде в душі нації, все відобрава-*

тиме роллю непокоючого, тривожного ферменту, що нагадує про нескінчене і кличе на подовження започатого» – закінчує *Головний Отаман передостанню сторінку наших Визвольних Змагань* – добу **Крут і Базару** – героїчну Петлюрівщину (Промінь, [http](#)); 3 задоволенням доводиться констатувати, що голос Воюючої **України** зустрів щирий і широкий відгук <...> (Сурма, [http](#)); Дня 21 лютого 1942 загинула письменниця Олена Теліга, розстріляна Німцями у **Києві** (Вісті, [http](#)) та ін.;

– антропоніми: Й хоча до цього питання зверталися у своїх працях такі провідні представники націоналістичної думки як **М. Міхновський**, **Д. Донцов**, **Ю. Луца**, **М. Колодзінський**, воно так і не знайшло повноцінного вираження в офіційних націоналістичних доктринах – як історичної **ОУН**, так і сучасних націоналістичних організацій (Гомін України, [http](#)); 20/III – в салі Г. К. Місії, вишановано зібранням, пам'ять народження Великого Гетьмана **І. С. Мазепи**. <...> 27/III – в цій же салі, відбулось вишанування пам'яті **Т. Шевченка** (Українські листи, [http](#)); Загинув вождь українського народу – в часи найбільш для нього тяжкі і вирішальні – **Симон Петлюра** (Промінь, [http](#)); Первоєрарх Української Католицької Церкви, Блаженніший Верховний Архiepіскоп і Кардинал **Кир Йосиф Сліпий**, доступив великої ласки у Бога, що зможе в цьому – 1972 – році обходити Свій подвійний ювілей (Вісті, [http](#)) та ін.

Такі оніми не лише виступають символами українського народу, а й давно стали національно прецедентними феноменами, що виконують функцію інтеграційного чинника діаспорної спільноти.

До часто вживаних в опрацьованих текстах належать і лексико-семантичні маркери, представлені такими одиницями:

– лексемами, що вживаються на позначення реалій, наприклад культурних: В 1996 маестро Звонімір Гачко, керівник Симфонічного оркестру Сакраменто, замовляє новий концерт для **бандури** з оркестром (Громада, [http](#)); Доповідач – музиколог і піяніст із Києва д-р Тарас Філенко. Тема доповіді – «Музичні особливості пісень зимового циклу – **колядок і щедрівок**» (Свобода, [http](#)); Вони [творчі колективи – О. Т.] вкарбовують в наші гени

¹ Тут і надалі в ілюстраціях збережена орфографія і пунктуація першоджерел.

звуків пісні та магію **вишиванки** (Наше слово, [http](#)) та ін.;

– концептами-домінантами, як-от: *В умовах війни поняття Української **Соборності** набуло особливої актуальності* (Гомін України, [http](#)); *Від 5 лютого, підбадьорені новими перемінами просвітяне, кинулись до праці на усіх ділянках. Відложено з приводу воєнних подій, святкування **незалежності** та **соборності** України, відбулось 21/II, в салі Г. К. Місії. На свято склались реферати Коблянського М. – «Державна **воля** українського народу»* (Українські листи, [http](#)) та ін.;

– сталими сполуками: *До дня Миколая прийнято віддавати борги. Українська приказка говорить: «**Якщо ти мені не віддаси до Миколи, то вже не віддаси ніколи**»* (Громада, [http](#)); *Ми пояснюватимемо наш шлях до досягнення **Великої Мети*** (Вільна думка, [http](#)) та ін.

Такі лексико-семантичні маркери, завдяки поширеності з-поміж представників спільноти, упізнаваності й зануреності в контекст, уможливають створення відчуття «домівки» – мовного середовища, де все відоме, зрозуміле й рідне.

В обстежуваних матеріалах також засвідчене вживання прецедентних текстів: *Але глуху ніч кріпаччини блискавкою розсіче не «вставаймо!», а – «**вставайте, кайдани порвіте!**» – наказ стерника, а не голос з натовпу!* (Промінь, [http](#)); *Розгромити вщент тих, хто не складе зброї, показати світові, що ми «**браття козацького роду**»*. *Правда на нашому боці. Україна чужого не завойовує* (Наше слово, [http](#)); *За традицією Святу Вечерю розпочато молитвою, яку провів о. Заяць, та колядою «**Бог предвічний народився**»* (Свобода, [http](#)) та ін. Такі одиниці кваліфікуємо як символіко-текстові маркери, що є найвищим рівнем кодування національної ідентичності.

Окреслені виразники тожсамості українців «працюють» на всіх рівнях, але не ізольовано один від одного, а в сукупності виявів, утворюючи неперервний ланцюжок: назва – значення – пам'ять – взаємодія. Утворені на основі різних одиниць, усі визначені маркери однаково значущі для формування й утвердження національної тожності українців, оскільки набувають сакрального значення

і засвідчують емоційну залученість до всіх процесів, що відбуваються у спільноті.

Схарактеризовані маркери у проаналізованих текстах як трансляторах смислів виконують низку функцій, зокрема:

– пароліну: кожен, хто вживає ці актуалізатори й розуміє їхнє значення, належить до особливого мовно-комунікативного середовища;

– ціннісної орієнтації: завдяки уживанню маркера як коду уможливується виформовування та підтримання єдиної і цілісної системи національних цінностей, що допомагає запобігти «розчиненню» в іншомовному середовищі з відмінними культурними й історичними традиціями;

– збереження неперервності національної історії: маркери, використані в текстах періодики, актуалізують пам'ять про відповідну історичну подію чи славетного діяча і сприяють вихованню молодших поколінь з апелюванням до тяглості традицій українського державотворення.

Висновки. Викладене уможливорює формулювання узагальнень про те, що найважливішим маркером національної ідентичності в періодичних виданнях української діаспори є українська мова. Результати аналізу засвідчують, що в обстежених текстах репрезентовані вербальні виразники тожсамості різного характеру: представлені номінативні, лексико-семантичні і символіко-текстові маркери національної ідентичності українців. Номінативні маркери здебільшого репрезентовані гемеронімами («Українська родина» (Канада), «Українська громада» (США), «Холмський вісник» (Польща) та ін.), топонімами (*Крути, Базар, Київ* та ін.), антропонімами (*І. Мазепа, Т. Шевченко, М. Міхновський* та ін.). Лексико-семантичні актуалізатори оприявлені лексемами на позначенні реалій (*колядка, щедрівка, бандура, вишиванка* та ін.), домінантними концептами, що транслують неперервність національно-визвольної боротьби (*соборність, незалежність, воля* та ін.), і сталими сполуками (фразеологізми, паремії, афоризми). Символіко-текстові виразники тожсамості втілені прецедентними текстами – цитатами з творів відомих письменників, зокрема Т. Г. Шевченка, наці-

онального гімну, сакральних текстів. Вербальні маркери національної ідентичності, зреалізовані в аналізованих текстах, набувають священного значення для представників української спільноти і перетворюються на своєрідний код, який забезпечує організацію особливого мовного середовища (парольна функція), плекання спільної системи національних цінностей (функція ціннісної орі-

єнтації) і послідовне втілення історичних традицій (збереження неперервності національної історії).

Продовження розпочатого дослідження вбачаємо в удокладненому вивченні прагматичного наповнення окреслених маркерів тожності українців, а також з'ясуванні впливу мови країни проживання на сталість / трансформацію проаналізованих одиниць.

ЛІТЕРАТУРА

- Біловус Л.** Українськомовна періодика української діаспори США у збереженні національної ідентичності (1991–2017 рр.) : дис. ... д-ра іст. наук. ТНПУ ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2019. 941 с.
- Газета «Вільна думка». 1949. Ч. 1. URL: <https://web.archive.org/web/20110314111837/http://www.migrationheritage.nsw.gov.au/exhibitions/ournewspapers/newspapers/freethought/freethought.pdf>.
- Газета «Вісті». 1972. Ч. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/sites/default/files/ex/2019-06_exhibitions_field_ex_gallery/13_1.jpg.
- Газета «Промінь». 1948. Ч. 8. URL: http://nbuv.gov.ua/sites/default/files/ex/2019-06_exhibitions_field_ex_gallery/5_0.jpg.
- Газета «Сурма». 1951. Ч. 28. URL: http://nbuv.gov.ua/sites/default/files/ex/2019-06_exhibitions_field_ex_gallery/9_0.jpg.
- Газета «Українські Листи з Далекого Сходу». 1931. Ч. 2. URL: <https://web.archive.org/web/20211003064746/https://diasporiana.org.ua/periodika/16254-ukrayinski-listi-z-dalekogo-shodu-1931-ch-2/>.
- Газети української діаспори (1945–2000). Частина 1. Європа. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/4752>.
- Губарець В.** Українська етнічна преса у Північній Америці : історія і сучасність. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2006. Т. 22. С. 60–68. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1451>.
- Козачевська Л., Сидоренко О.** Мова української діаспори як віддзеркалення мовної свідомості та мовної діяльності носіїв-білінгвів. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2013. Вип. 46(2). С. 142–151. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46\(2\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46(2)_20).
- Краснікова Ю. І.** Вплив чинних правописних норм на мову преси української діаспори США. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Т. 1. Вип. 34. С. 42–47. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/34/part_1/9.pdf.
- Офіційний сайт газети «Гомін України». URL: <https://www.homin.ca/sobornist-zi-zbroyeyu-v-rukah/>.
- Офіційний сайт газети «Громада». URL: <https://hromada.us/en/newspaper>.
- Офіційний сайт газети «Наше слово». URL: <https://nasze-slowo.pl>.
- Офіційний сайт газети «Свобода». URL: <https://archive.svoboda-news.com>.
- Погорєлова А.** Сучасна мова преси української діаспори Канади (на матеріалі видання «Гомін України»). URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/bitstreams/4b04476e-39be-4ae3-9281-8655d9ddd79f/download>.
- Романюк С. З.** Особливості функціонування рідної мови діаспорних українців у поліетнічному середовищі. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2013. Вип. 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2013_5_25.
- Сидоренко О.** Особливості письмового мовлення української діаспори четвертої хвилі (на матеріалі інтернет-видання УСІМ). *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство)*. 2009. Вип. 1. Кн. 1. С. 192–198. URL: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/1a022235-51aa-4f00-b6f5-33beb2204576>.
- Стегній О. І.** Національна ідентичність. *Енциклопедія Сучасної України*. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. URL: <https://esu.com.ua/article-71062>.
- Тараненко О.** Мова української західної діаспори і сучасна мовна ситуація в Україні. *Мовознавство*. 2013. № 2–3. С. 63–99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/MoZn_2013_2-3_7.
- Чекалюк В. В.** Преса української діаспори в минулому і нині. URL: <https://surl.li/xtodgm>.

REFERENCES

- Bilovus, L.** (2019). *Ukrainskomovna periodyka ukrainskoi diaspory SShA u zberezheni natsionalnoi identychnosti (1991–2017 rr.) [Ukrainian-language periodicals of the Ukrainian diaspora in the USA in preserving national identity (1991–2017)]* (Doctoral dissertation). Ternopil [in Ukrainian].
- Hazeta «Vilna dumka» (1949). [Newspaper «Free Thought»] (N. 1). Retrieved from <https://web.archive.org/web/20110314111837/http://www.migrationheritage.nsw.gov.au/exhibitions/ournewspapers/newspapers/freethought/freethought.pdf> [in Ukrainian].
- Hazeta «Visti» (1972). [Newspaper «Visti»] (N. 2). Retrieved from http://nbuv.gov.ua/sites/default/files/ex/2019-06_exhibitions_field_ex_gallery/13_1.jpg [in Ukrainian].
- Hazeta «Promin» (1948). [«Promin» newspaper] (N. 8). Retrieved from http://nbuv.gov.ua/sites/default/files/ex/2019-06_exhibitions_field_ex_gallery/5_0.jpg [in Ukrainian].
- Hazeta «Surma» (1951). [«Surma» newspaper] (N. 28). Retrieved from http://nbuv.gov.ua/sites/default/files/ex/2019-06_exhibitions_field_ex_gallery/9_0.jpg [in Ukrainian].
- Hazeta «Ukrainski Lysty z Dalekoho Skhodu» (1931). [Newspaper «Urynski Letters from the Far East»] (N. 2). Retrieved from <https://web.archive.org/web/20211003064746/https://diasporiana.org.ua/periodika/16254-ukrayinski-listi-z-dalekogo-shodu-1931-ch-2/> [in Ukrainian].
- Hazety ukrainskoi diaspory (1945–2000). Chastyna 1. Yevropa [Newspapers of the Ukrainian Diaspora (1945–2000). Part 1. Europe]. Retrieved from <http://nbuv.gov.ua/node/4752> [in Ukrainian].
- Hubarets, V.** (2006). *Ukrainska etnichna presa u Pivnichnii Amerytsi: istoriia i suchasnist [Ukrainian ethnic press in North America: history and present]. Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky – Scientific notes of the Institute of Journalism* (Vol. 22), (pp. 60–68). Retrieved from <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1451> [in Ukrainian].
- Kozachevska, L., & Sydorenko, O.** (2013). *Mova ukrainskoi diaspory yak viddzerkalennia movnoi svidomosti ta movnoi diialnosti nosiiv-bilinhviv [The language of the Ukrainian diaspora as a reflection of the linguistic consciousness and linguistic activity of bilingual speakers]. Movni i kontseptualni kartyny svitu – Linguistic and conceptual pictures of the world* (Issue 46(2)), (pp. 142–151). Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46\(2\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46(2)_20) [in Ukrainian].
- Krasnikova, Yu. I.** (2024). *Vplyv chynnykh pravopysnykh norm na movu presy ukrainskoi diaspory SShA [The influence of current spelling norms on the language of the press of the Ukrainian diaspora in the USA]. Zakarpatski filolohichni studii – Transcarpathian Philological Studies* (Vol. 1), (Issue 34), (pp. 42–47). Retrieved from http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/34/part_1/9.pdf [in Ukrainian].
- Ofitsiyni sait hazety «Hromada» [Official website of the newspaper «Homin Ukrainy»]. Retrieved from <https://hromada.us/en/newspaper> [in Ukrainian].
- Ofitsiyni sait hazety «Svoboda» [Official website of the newspaper «Svoboda»]. Retrieved from <https://archive.svoboda-news.com> [in Ukrainian].
- Ofitsiyni sait hazety «Nashe slovo» [Official website of the newspaper «Nashe slovo»]. Retrieved from <https://nasze-slowo.pl> [in Ukrainian].
- Pohorielova, A.** *Suchasna mova presy ukrainskoi diaspory Kanady (na materialy vydannia «Homin Ukrainy») [Modern language of the press of the Ukrainian diaspora in Canada (based on the material of the publication «Homin Ukrainy»)]*. Retrieved from <https://ekmair.ukma.edu.ua/bitstreams/4b04476e-39be-4ae3-9281-8655d9ddd79f/download> [in Ukrainian].
- Romaniuk, S. Z.** (2013). *Osoblyvosti funktsionuvannia ridnoi movy diaspornykh ukraintziv u polietnichnomu seredovyshchi [Peculiarities of the functioning of the native language of diasporic Ukrainians in a multiethnic environment]. Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy – Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine* (Issue 5). Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2013_5_25 [in Ukrainian].
- Sydorenko, O.** (2009). *Osoblyvosti pysmovoho movlennia ukrainskoi diaspory chetvertoi khvyli (na materialy internet-vidannia USIM) [Peculiarities of the written speech of the Ukrainian diaspora of the fourth wave (based on the material of the online publication USIM)]. Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 8. Filolohichni nauky (movoznavstvo i literaturoznavstvo) – Scientific journal of the NPU named after M. P. Dragomanov. Series 8. Philological sciences (linguistics and literary studies)* (Issue 1), (Book 1), (pp. 192–198). Retrieved from <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/1a022235-51aa-4f00-b6f5-33beb2204576> [in Ukrainian].
- Stehni, O. I.** (2020). *Natsionalna identychnist [National Identity]. Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy – Encyclopedia of Modern Ukraine*. Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy. Retrieved from <https://esu.com.ua/article-71062> [in Ukrainian].

- Taranenko, O.** (2013). *Mova ukraïnskoi zakhidnoi diaspori i suchasna movna sytuatsiia v Ukraïni* [The language of the Ukrainian Western diaspora and the modern linguistic situation in Ukraine]. *Movoznavstvo – Linguistics*, 2–3, 63–99. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/MoZn_2013_2-3_7 [in Ukrainian].
- Chekaliuk, V. V.** (2009). *Presa ukraïnskoi diaspori v mynulomu i nyini* [The press of the Ukrainian diaspora in the past and present]. Retrieved from <https://surl.li/xtodgm> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 16.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 26.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 02.04.2026